

*İbrahim ÖZTÜRK**

CE İşaretlemelerinin Amacı ve Ülkemizde Uygulanması

Bilindiği gibi 1993 yılında AB’de uygulanmaya başlayan CE işareti, bir ürünün AB’nin Güvenlik, Sağlık, Çevrenin ve Tüketicinin Korunması hususlarında oluşturmuş olduğu ürün direktifleri olarak bilinen temel şartlara uygun olduğunu gösteren bir işarettir. CE işareti, sadece söz konusu mevzuat kapsamına giren ve AB üyesi ülkelerde piyasaya arz edilecek ürünlerde yer alması gereken bir işarettir, dolayısıyla bu kapsamdaki ürünler CE işaretini taşımazsa AB üyesi ülkelere ihraç edilmez ya da piyasaya arz edilemezler.

Bu anlamda CE işareti, ilgili ürünün kalite ya da performansına ilişkin bir işaretleme olmayıp, o ürünün insan, çevre, hayvan v.b. sağlığı için tehlike arz etmediği ve sadece temel güvenlik şartlarını taşıdığını gösterir. Yine, CE işareti, ürünün AB’de üretildiğini değil, her nerede üretilmiş olursa olsun, AB’nin öngördüğü yasal gereksinimleri karşıladığını gösterir.

Ülkemiz açısından ise, mevzuat uyumu tamamlanmış ve zorunlu uygulamaya girmiş ürün yönetmelikleri kapsamına giren ürünlerden CE işareti taşıması gerektiği halde taşımayan ürünlerin ülkemizde de ithali ya da piyasaya arz edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

CE İşaretinin Ürüne Konulması

CE işareti imalatçı tarafından ürüne tatbik edilir. Üretici, CE işaretini ürüne koyarak, tamamen kendi sorumluluğunda olmak üzere, ürünün bu işaretin konulmasını öngören ilgili teknik düzenlemelere uygunluğunu ve bu uygunluğun değerlendirilebilmesi için gerekli tüm testlerin yapıldığını beyan etmiş sayılır. CE işareti ürünün piyasaya arz edilmesinden önce sadece imalatçı veya onun yetkili temsilcisi tarafından konulur.

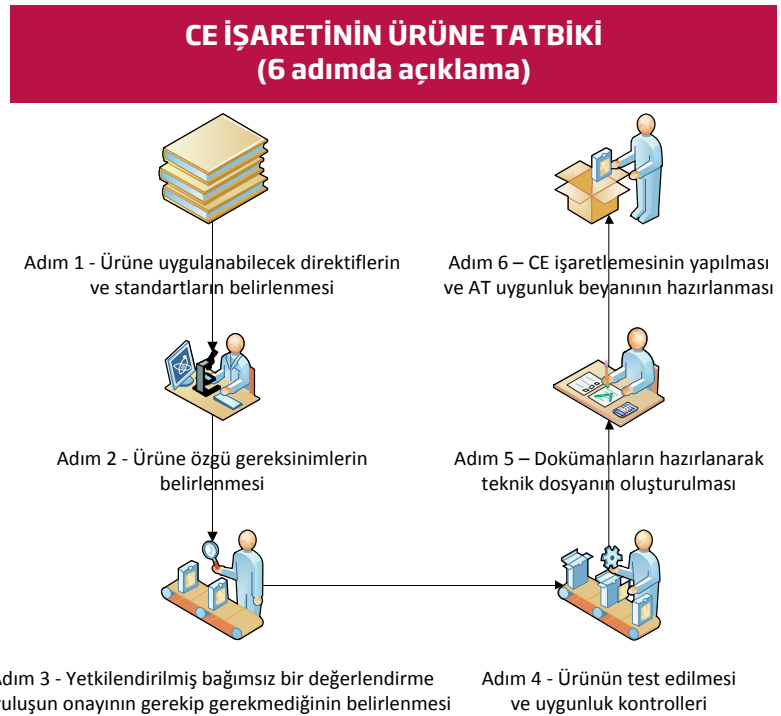
İmalatçının Sorumlulukları

CE işaretinin ürüne tatbik edilmesi, ürünün pazarlanmasından önce, gerekli uygunluk değerlendirmesi süreçlerinin başarılı bir şekilde tamamlanmasının sonucudur. Dolayısıyla üretici, ürettiği ürünün hangi direktifler kapsamına girdiğini,

bu direktiflerinin öngördüğü teknik özellikleri ve bu özelliklere uygunluğun hangi yöntemlerle test edilmesi gerektiğini bilmelidir.

Üretici, söz konusu testleri yapıp süreci tamamlarken gerekli dokümantasyonları ürüne ilişkin teknik dosyada muhafaza eder. Teknik dosyanın tutulması, gerektiğinde denetimle sorumlu kuruluşlarının yapacağı incelemeler bakımından önemlidir. Nitekim bu dosyada teknik dokümanlar yanında, AT uygunluk beyanı da yer almalıdır. AT uygunluk beyanı, mevzuatın öngördüğü uygunluk değerlendirme yöntemi uyarınca imalatçı tarafından hazırlanarak imzalanan; teknik düzenlemelerin ürüne uygulanabilir tüm kurallarının yerine getirildiğini beyan eden bir belgedir. Ülkemiz mevzuatı, tüm bu evrakların on yıl süreyle saklanmasını ve istenmesi halinde yetkili kuruluşa sunulmasını zorunlu kılar.

Süreç ana hatlarıyla aşağıdaki şekilde görüldüğü gibidir:

İthalatçının Sorumlulukları

Her ne kadar imalatçılar ürünün gerekli düzenlemelere uygun olarak üretilmesinden ve CE işaretinin doğru şekilde tatbik edilmesinden sorumlu olsalar da, ithalatçılar da yalnızca bu kapsamdaki ürünlerin ithal edilmesinden sorumludur. Dolayısıyla ithalatçılar, imalatçıların yükümlülüklerini yerine getirmiş olduğunu ve ürünün CE işaretini taşıdığını teyit etmek, AT uygunluk beyanının bir örneğini ürünü piyasaya arz ettiği tarihten itibaren on yıl süreyle bulundurmak ve

talep edilmesi halinde yetkili kuruluşa sunmak ve teknik dosyanın bir örneğini talep edilmesi halinde yetkili kuruluşa sağlamakla yükümlüdür.

İthalat ve Ülkemizdeki Uygulama

Yukarıdaki açıklamalarda belirtildiği gibi, özellikle imalatçı firmaların Türkiye’de yerleşik olmadığı düşünülürse ithalatçılar, imalatçıların sorumluluklarını yerine getirdiği ve ürünün gerekli CE işaretini taşıdığını teyit etmek zorundadır. Yine ithalatçılar, yetkili kuruluşça istenilmesi halinde AT uygunluk beyanı ve teknik dosya muhteviyatı belgeleri ibraz etmekle yükümlüdür. Dolayısıyla ithalatçıların da ithal ettikleri ürünlerle ilgili direktifler ve dokümantasyon gereksinimleri hakkında genel bilgi sahibi olması zorunludur. Bu kapsamda, ithalatçıların, gerekli dokümanlara (AT uygunluk beyanı ve teknik dosya gibi) ulaşabilecekleri ve istenmesi halinde yetkili kuruluşlara ibraz edebileceklerine ilişkin imalatçıdan yazılı bir teyit almaları faydalı olacaktır.

Bilindiği gibi ülkemizde, yetkili kuruluşlar denetimlerini TAREKS üzerinden yapmaktadır. Denetimlerde öncelikle AT uygunluk beyanı sisteme yüklenmekte, talep edilmesi halinde teknik dosya muhteviyatı belgeler (test raporları gibi) talep edilmektedir. Pek çok örnekte, ürünlerin tabi olduğu direktifler konusunda ihtilaflar yaşanmakta: mevzuatı çıkaran AB ülkelerinde talep edilmeyen bazı direktiflere uygunluk ülkemizde talep edilebilmektedir. Bazı örneklerdeyse, AT uygunluk beyanları, direktif numaralarında ya da birden fazla direktife tabi ise direktif numaraları arasındaki boşluklarda, notalı virgül yerine iki nokta konulduğu, virgül yerine slash yer aldığı gibi gerekçelerle red edilmektedir. Konunun esası kaçırılarak basit şekli hususlara takılınması, uygulamada amaçlanan faydayı sağlamadığı gibi kötü niyetli uygulamalara zemin hazırlamaktadır.